

Konference potvrdila i nezbytnost správného začlenění našich velitelů a štábů do procesu vědeckovýzkumné práce. Právě praktické zkušenosti našich vojsk jsou bohatým zdrojem tvořivé práce a jsou i základním kritériem praktické použitelnosti našich teoretických závěrů. Větší pozornost bude nutno věnovat u našich svazů, svazků i útvarů zkušebním cvičením, zejména pak vytyčováním jejich úkolů a cílů.

Soudruh ministr vyzval všechny účastníky konference, aby právě oni se stali předními bojovníky při plnění úkolu — učinit vědeckou práci v armádě mohutným nástrojem posilování bezpečnosti a obranyschopnosti naší vlasti a uložil řídícím orgánům zabezpečit podrobné vyhodnocení všech materiálů konference a zpracování konkrétních návrhů k realizaci závěrů konference pro velení armády.

Vědecká práce na VA AZ

Generálporučík Ladislav Kolovratník

V soudbojích podmínkách ozbrojeného zápasu význam teorie, která správně předvídá objektivní vývoj zákonů budoucí možné války, je nesmírně důležitý. Minulé války byly zpravidla zahajovány na základě teoretických poznatků, které byly odrazem praxe ke konci předcházející války. Tyto poznatky pak byly v procesu ozbrojeného zápasu korigovány víceméně živelně podle požadavků praxe. Poměrná vleklost válek minulosti umožňovala tyto změny bez přímého ohrožení konečného výsledku ozbrojeného zápasu. Naproti tomu nová a stále ničivější válečná technika umožňuje dosáhnout rozhodujících výsledků ve velmi krátké době. Proto tak na významu nabývá již samo počáteční období války, kdy první hromadné úderů mohou do značné míry určit celý další průběh války.

Charakter příští možné války tedy jen podtrhuje význam teorie, která se tak kromě jiných podmínek stává jedním z důležitých faktorů vítězství. V rozvíjení této teorie důležitou úlohu hraje i VA AZ, jako středisko vědecké práce v naší armádě. VA AZ představuje kapacitní vědeckou základnu, reprezentovanou jednak početnými a kvalifikovanými kádry různé specializace a jednak dosti dobře fundovaným materiálním a technickým vybavením. Tím jsou vytvořeny objektivní možnosti k tomu, aby VA AZ uplatnila své vedoucí postavení v oblasti vojenských věd a z vojenského hlediska také v oblasti věd vojenskotechnických. Využití těchto možností, jejich přeměna ve skutečnost však závisí na řadě dalších podmínek, jako je např. vzájemný vztah mezi vědeckou a pedagogickou prací, kvalita vědeckých kádřů, a také na úrovni organizace, plánování a řízení vědecké práce.

Cílem plánování vědecké práce na VA AZ je dosáhnout toho, aby se VA AZ na vědeckém poli stala platným pomocníkem při upevňování obranyschopnosti země a významným činitelem technického pokroku, kulturního a ideologického rozvoje. Plánování vědecké práce na VA AZ musí zabezpečit soustředění sil na úkoly, které mají rozhodující význam pro zvýšení připravenosti vojsk k obraně země. Smyslem plánování vědecké práce na VA AZ je dále zabezpečit interní i externí součinnost různých pracovišť a dosáhnout tak koordinovanosti a kolektivnosti při řešení vědeckých úkolů, jež jsou jedněmi ze základních předpokladů vysoké úrovně a efektivnosti vědecké práce. Plánování je dále zaměřeno na vytvoření potřebného předstihu vědy před potřebami vojsk, jakož i na zabezpečení hladkého převádění získaných teoretických poznatků do praxe.

Plánování vědecké práce vychází z vědecké analýzy objektivních procesů ve vývoji příslušné vědní oblasti a na základě této analýzy pak usměrňuje úsilí vědeckých pracovníků na společensky nejvýznamnější úkoly. Přeneseno do vojenské terminologie to znamená určit směr hlavního úderu ve vědecké práci a soustředit na tento směr potřebné síly a prostředky.

Realnost plánování ve vědě spočívá v tom, do jaké míry jsou plánující orgány schopny postihnout směry vývoje poznání v jednotlivých vědních oblastech. Z toho vyplývá, že plánování vědecké práce není záležitostí administrativní, ale že je nezbytné, aby se na něm podílel celý kolektiv vědeckých pracovníků. Není pochyb o tom, že v souladu s růstem významu a podílu vědy na životě společnosti bude třeba věnovat větší pozornost metodám plánování vědec-

ké práce a postavit je na bezpečný vědecký základ.

Je samozřejmé, že tuto „strategii“ v plánování vědecké práce může v oblasti vojenských věd a věd spolupracujících provádět orgán, který má dostatečnou míru znalostí, skytajících přehled o možnostech vývoje s delší perspektivou a také dostatek autority, aby jeho rozhodnutí bylo v měřítku armády jako celku respektováno. Kromě toho musí mít pravomoc poskytovat k splnění uložených úkolů i potřebné síly a prostředky. Dalším důležitým předpokladem je znalost úsilí v oblasti vojenských věd v rámci celého tábora socialismu a rovněž i stavu dosažené dělby práce ve vědecké práci. Z toho vyplývá, že takovým orgánem, obdobným v celostátním měřítku ČSAV, může být v rámci MNO jen vědecká rada MNO. Je účelné, aby vědecká rada MNO měla své zástupce ve Státním výboru pro rozvoj vědy a techniky a ČSAV k zabezpečení součinnosti nejrozličnějších vědních oborů k plnění úkolů spojených přímo s posilováním obranyschopnosti naší vlasti.

Stanovení základních směrů rozvoje vědy je pojato do celostátního plánu vědecké práce, jehož součástí je nebo se musí stát komplexní plán vědecké práce MNO. Z tohoto komplexního plánu vědecké práce MNO jsou pak VA AZ ukládány úkoly, které mají charakter komplexního úkolu nebo součástí komplexního úkolu, popřípadě samostatného stěžejního úkolu.

Kromě těchto úkolů, které jsou přímo a bezprostředně spojeny s potřebami růstu vojenského potenciálu naší země v rámci všech států Varšavské smlouvy, VA AZ se podílí podle zaměření jednotlivých pracovišť i na řešení úkolů pro socialistický sektor, a to jednak účastí na řešení dílčích úkolů (popřípadě jen formou spolupráce), které jsou součástí státního plánu, sestavaného Československou akademií věd a jednak účastí na výzkumných úkolech řešených závody, a to především závody Jihomoravského kraje. Do vědeckých úkolů řešených na VA AZ je nezbytné zahrnout i disertační a habilitační práce, které v budoucnu budou řešit některé dílčí úkoly uložené katedrám VA AZ. Tim se tyto vědecké práce stanou neoddelitelnou součástí plánu vědecké práce VA AZ. Toto opatření umožní postupně likvidovat dosavadní roztržitost vědeckého úsilí pracovišť VA AZ a přispěje ke zkvalitnění vědecké práce na VA AZ. Zvláštní postavení mají iniciativní úkoly, které vznikají, jak již jejich název ukazuje, z iniciativy jednotlivých pracovišť

nebo i pracovníků a jsou výrazem jejich specifického vědeckého zaměření. Iniciativní úkoly jsou do jisté míry cizím prvkem v celé soustavě plánování vědecké práce. Jejich zařazení do plánu je proto podmíněno souhlasem vědecké rady fakulty, aby úsilí pracovišť k řešení těchto úkolů bylo vynaloženo efektivně. Bude se tedy jednat jen o úkoly, které jsou přínosné a které současně nebudou znamenat snížení kapacity příslušného pracoviště pro řešení jiného naléhavějšího úkolu. Zpravidla však lze předpokládat, že iniciativní úkoly budou převážně řešeny formou disertačních nebo habilitačních prací.

Uvedené členění vědeckých úkolů VA AZ na komplexní úkol MNO, úkoly druhů vojsk, které jsou zpravidla součástí jiného komplexního nebo samostatného stěžejního úkolu MNO (nebo jsou samostatnými dílčími problémy), na úkoly řešené ve prospěch socialistického sektoru (ať již vyplývají z účasti na úkolu ze státního plánu výzkumu nebo ze spolupráce se závody Jihomoravského kraje), na úkoly řešené disertačními a habilitačními pracemi a na iniciativní úkoly, sleduje v podstatě cíle navést organizovanost do vědecké práce na VA AZ a získat ucelený a všestranný přehled o vědecké práci na VA AZ. Stanovení pořadí přijímání jednotlivých úkolů pracovišť VA AZ umožňuje převážnou část kapacity VA AZ usměrnit na plnění úkolu vojenského charakteru a soustředit tak úsilí na rozhodující vědecký úkol — tj. na komplexní úkol MNO. Pracoviště, která nejsou dostatečně využita pro řešení komplexního úkolu, se zapojují do některého z dalších vědeckých úkolů, který nejlépe odpovídá jejich celkovému vědeckému zaměření.

Kategorizace vědeckých úkolů VA AZ vytváří tak předpoklady pro harmonický a organizovaný rozvoj vědecké práce na VA AZ, spojený s postupnou přeorientací pracovišť VA AZ na řešení úkolu převážně vojenské povahy.

*

Dalším důležitým článkem v plánování vědecké práce je anotační řízení. Cílem anotačního řízení je ujasnit v plném rozsahu cíle, jehož má být vyřešením daného vědeckého úkolu dosaženo. Anotacním řízením musí být dále ujasněno co nejpodrobnější obsah vědeckého úkolu a jeho rozsah. Porovnáním rozsahu a obsahu, v němž je třeba úkol řešit se stávajícími kapacitami pracoviště, je pak možno stanovit, které problémy bude nutno řešit na jiném pracovišti, jaké součinnosti vztahy musí být

k hodnotnému zpracování úkolu navázány. Při definování problémů se současně musí získat informace o řešení podobného problému na jiném pracovišti, o dosavadním stavu a dosažených výsledcích. Tyto vědecké informace se v naší armádě zabezpečují prostřednictvím informačních středisek příslušné odbornosti.

Závažnost jednotlivých problémů pak ukáže počet a požadovanou kvalifikaci pracovníků, kteří budou hlavními řešiteli, jakož i možnosti a rozsah zapojení posluchačů do řešení úkolu.

Přitom se může ukázat, že pracoviště na vyřešení úkolu nestačí, a to jak již z důvodů kvalifikace pracovníků nebo jejich počtu. V takovém případě bude nezbytné, aby zasáhl zadavatel — MNO — a posílil pracoviště odborníky z praxe — od vojsk. Tak mohou vznikat detašovaná vědecká střediska při VA AZ. V jejich čele stojí příslušník řešícího pracoviště (katedry), jejich práci řídí a za ni odpovídá. Detašovaná vědecká střediska mají dočasný charakter a po splnění uloženého úkolu se ruší. Tento způsob řešení vědeckých úkolů v součinnosti vědeckopedagogických pracovníků s odborníky z praxe — od vojsk je možno považovat za vysoce perspektivní a jeho rozvoj je třeba všestranně podporovat a zabezpečovat. K tomu nestačí jen úsilí VA AZ, z jejíž strany musí vznikat iniciativa a požadavky, ale je třeba tuto linii prosazovat zejména prostřednictvím zástupců VA AZ ve vědeckých radách druhů vojsk, správ a složek MNO, jakož i přímo ve vědecké radě MNO. Je třeba připomenout, že obdobná střediska vznikají na některých katedrách VA AZ péčí civilního sektoru a přinášejí velké úspěchy ve vědecké práci.

Další pracovní možnosti k řešení zadaného úkolu, v závislosti na jeho rozsahu, váze a charakteru, je možno spatřovat v zadání jako samostatných témat disertačních a habilitačních prací, popřípadě jen ročníkových diplomových prací posluchačů.

Anotiční řízení dále časově sluďuje etapy plnění úkolu, určí plánovanou dobu oponentního řízení a způsob předání výsledků do praxe. Anotačním řízením se konečně plánují finanční a materiálové náklady, které bude řešení úkolu vyžadovat.

Anotační řízení doposud organizoval zadavatel, jehož povinností bylo určit anotační komisi k vypracování anotační zprávy. Praxe však ukazuje, že anotační řízení se z různých důvodů prodlužovalo za stanovený termín, což pak bylo brzdou jak plánování, tak i vlastního řešení vědeckého úkolu. Z toho důvodu se prosazuje nová

linie, která již byla dříve v praxi často aplikována. V zájmu včasného zahájení práce na uloženém vědeckém úkolu, anotační řízení organizoval a prováděl zpravidla řešitel za účasti zainteresovaných pracovníků a zpracovaný návrh anotační zprávy pak předkládal zadavateli ke schválení. Tato praxe se osvědčila a za současného stavu vědecké práce v naší armádě je perspektivní.

Proto i nadále bude vhodné tento postup anotačního řízení zachovat. Plně je realizovatelný zvláště u komplexního úkolu, který má několik stupňů orgánů kolektivního řízení, zaručujících všestrannost jak při zpracování, tak i při posuzování a schvalování návrhů anotačních zpráv.

Ke zpracování anotační zprávy se určují anotační komise. Je prospěšné, aby některý z členů anotační komise byl již od počátku určen jako oponent (tzv. stálý oponent).

Při plánování vědecké práce musí být dále velká pozornost věnována zabezpečení toho, aby výsledky, jichž bylo při řešení vědeckého úkolu dosaženo, nezahynuly tím, že práce bude založena a po uplynutí určité doby vytržena. Z toho důvodu musí být nezbytně každý vědecký úkol zakončen oponentním řízením a závěry přezkoušeny na cvičení. Na to je třeba pamatovat již při plánování vědeckého úkolu a oponentní řízení sladit s časovými etapami plnění úkolu, včetně praktického prověření závěrů. Vlastní oponentní řízení může mít různé formy podle závažnosti výsledků. Může se konat před několikačlennou komisí až po vědeckou konferenci. V průběhu řešení vědeckého úkolu se oponentní řízení plánuje tehdy, když výsledky dosažené v určité etapě mohou zásadně ovlivnit další řešení úkolu. U zakončených úkolů oponentního řízení, kromě celkového kolektivního zhodnocení a posouzení práce, navrhuje i způsoby realizace práce v praxi.

Je třeba důsledně dosáhnout toho, aby na zavádění výsledků práce do praxe se vždy podílel řešitel. Tím se podstatně zvýší úroveň práce a zájem na kvalitním zpracování zadaných úkolů, protože každý ze zainteresovaných pracovníků bude si vědom toho, že úsilí, vynaložené na vyřešení úkolu, nebylo vyplýváno nadarmo.

Druhou stránkou účinnosti vědeckého úkolu a využitelnosti jeho výsledků v praxi je sám charakter daného úkolu. Je především dán výzkumným obsahem příslušného úkolu. A tuto nezbytnou vlastnost vědeckého úkolu je nutno sledovat již při jeho zahrnování do plánu.

Vědecká práce sleduje cíl rozšířit poznatky o různých formách pohybu hmoty, o přírodě, společnosti a o procesu poznávání. V důsledku toho nese s sebou vždy jako jednu ze základních podmínek požadavek výzkumné činnosti — hlavního prostředku vědeckého zkoumání. **Úspěšná vědecká činnost musí v jednotlivých dílčích etapách být zakončena některými konkrétními závěry, které najdou své uplatnění v praxi.** Věda aplikuje v praxi vše, co je aplikovatelné. Taková aplikace zpětně ovlivňuje teorii, podepírá a usměrňuje ji. Schematicky je možno vztah mezi teorií a praxí vyjádřit velmi zjednodušeně.

Výsledky teoretického zkoumání, které mohou mít různou formu (v závislosti na vědním oboru a na významu dílčích etap) od zlepšovacího námětu přes směrnicí a předpisy, přes vynálezy po objevení zákonů pohybu hmoty, působí na praxi, vytvářejí předpoklady pro kvalitativní skoky v jejím vývoji. Naopak praxe zpětně ovlivňuje teorii a staví před ní perspektivní požadavky a zaměřuje tak její činnost na budoucnost. Tento předstih teorie před praxí neznamená, že by věda nerespektovala danou situaci. Jde o to, aby teorie, opírajíc se o reálnou situaci současnosti, o dosaženou úroveň praxe, vědecky předvídala potřeby a zájmy budoucnosti a připravovala se k jejich řešení.

Takový reálný viděný předstih vědy před potřebami praxe musí zabezpečit a prosadit plán vědecké práce. Půjde o předvídání a stanovení toho, jak budou nové poznatky získávány a aplikovány v praxi. V podstatě tedy půjde o stanovení správných proporcí mezi základním a aplikovaným výzkumem.

Pro rozvoj vědy má rozhodující význam základní výzkum, který je dlouhodobý, obohacuje vědu o nové poznatky a zajišťuje tak její předstih před potřebami praxe. Poznává podstatu objektivních procesů, jejich hybných sil a to bez zřetele na jejich bezprostřední praktickou aplikovatelnost. Základní výzkum se opírá o širokou základnu aplikovaného výzkumu, který řeší konkrétní otázky postavené vývojem na počátku dne. Výsledky základního výzkumu se do praxe promítají prostřednictvím velkého aparátu vědecké aplikace. Z toho důvodu by oddělování základního výzkumu od výzkumu aplikovaného bylo nesprávnou tendencí. Mezi oběma druhy výzkumu existuje vzájemná dialektická závislost. Nejvýhodnějším se tedy jeví pracovat na základním a apliko-

vaném výzkumu současně, čímž je plně využita kapacita základního výzkumu a jeho výsledky přinášejí bezprostřední praktický efekt. Charakteristika základního a aplikovaného výzkumu je zcela jasná u těch věd, které jsou bezprostředně spojeny s rozvojem výrobních sil. Avšak určité rozpaky nad určením charakteru výzkumu se projevuje ve sféře společenských věd a tedy také vojenských věd. I když toto rozlišení není podstatné pro výsledky vojenskovědecké práce, přece jen je pocíťována potřeba rozdíly mezi oběma druhy zájmu blíže určit. Vojenská věda v současném pojetí je zaměřena na provádění vlastního výzkumu v oblasti vojenského umění a využívá k tomu současně výsledky dosažené ve všech ostatních vědách. Vojenská věda v tomto pojetí tedy provádí výzkum nejzákladnějších složek ozbrojeného zápasu, tj. úseku palby a úseku pohybu v jejich vzájemné souvislosti a podmíněnosti a jejich projevu ve všech součástech vojenského umění, ve všech jevech ozbrojeného zápasu, do nichž se promítá a je ovlivňuje souhrn výsledků dalších věd, z nichž zejména je třeba jmenovat společenské a technické vědy. Vojenská věda je ve svém vlastním výzkumu daleko více než ostatní vědy odkázána na výsledky výzkumu jiných věd, které aplikuje do své teorie. Vojenská věda se tedy vyvíjí stykem různých vědních oborů, s nimiž se vzájemně spojuje a prolíná. Zaměření výzkumu právě po linii těchto tzv. hraničních oborů může vést k překvapivým, významným a perspektivním objevům, které jsou typické pro základní výzkum. Přesto však je nesnadné rozlišovat ve vojenské vědě základní výzkum od aplikovaného, protože ve vojenských vědách více než v ostatních vědách do popředí vystupuje požadavek bezprostřední aplikovatelnosti, nebo aplikovatelnosti dosažitelné ve velmi krátkých časových lhůtách. Spíše by se tedy dalo říci, že vojenská věda využívá výsledků základního i aplikovaného výzkumu jiných vědních oborů a stále častěji i jejich metod vědeckého zkoumání.

Stejná pozornost jako výzkumnému charakteru zadávaných vědeckých úkolů musí být při plánování věnována i zabezpečení kolektivnosti jejich řešení. Charakteristickým rysem vědy v socialistickém společenském zřízení je její zespolenštění, spočívající v tom, že na vědecké práci se podílí čím dále tím větší část společnosti. Dalším rysem zespolenštění socialistické vědy je okolnost, že výsledky vědy náležejí celé spó-

lečnosti, slouží k jejímu rozvoji v oblasti vojenské vědy k obraně, k zabezpečení rozvoje společnosti.

Tento společenský charakter socialistické vědy musí nalézt svůj odraz i v každém jednotlivém vědeckém pracovníkovi. A to jednak v jeho vztahu ke společnosti a jednak v jeho vztahu k vědecké práci. Existují však také vědeckí pracovníci, kteří z pozice přežitků kapitalismu ve svém vědomí přeměňují veškeré své úsilí ve vědecké práci ve finanční hodnoty.

když nelze materiální zainteresovanost vědeckých pracovníků podceňovat, přece by jen neměla být cílem, ale jedním z prostředků rozvoje vědecké práce. Přitom je však třeba přísně střežit hlediska efektivnosti. Porovnáme-li např. věcné náklady na vědeckou práci na VA AZ a vyplacené odměny (bez přihlídnutí k ostatním osobním nákladům) s dosaženými výsledky ve vědecké práci — rozhodně nemůžeme být spokojeni. To má své příčiny v tom, že nálehavé úkoly jsou často z různých důvodů odsunovány na vedlejší kolej, zůstávají neplněny na úkor úkolů, které jsou individuálně efektivnější. Vědecký pracovník socialistické společnosti se vyznačuje tím, že ve vědecké práci nehledá výlučně svou osobní slávu, ani prospěch, ale jde po linii řešení problémů, které jej zcela zaujmou. A je nutno říci, že zpravidla jsou to problémy, které při svém řešení vyžadují velké úsilí a obětavost.

Je známo, že velké objevy ve vědě nejsou ani tak dílem geniálních jako výsledkem nezměrné práce a trpělivosti, kritického hodnocení zkušeností a hypotéz předcházejících generací, dokonalých přístrojů, dobře vybavených laboratoří a celého kolektivu spolupracovníků. Jen práce v kolektivu umožňuje soustředit síly na určitý úsek vědy a v souladu s výsledky výzkumu je přesunovat. Požadavku kolektivnosti práce bude třeba přizpůsobovat i plánování a organizaci vědecké práce. Prvním podstatným krokem ke splnění tohoto cíle je rozvíjení vědecké práce po linii komplexních úkolů zahrnujících řadu vědních oborů a velký počet pracovišť a vědeckých pracovníků. Úkolem plánování tedy bude zabezpečit koordinaci práce v širokém měřítku a vylučovat duplicitu.

Na VA AZ, i když často zdůrazňovaná nezbytnost kolektivnosti ve vědecké práci, není dosud v praxi dostatečně dodržována. V důsledku ne dosti příznivých podmínek pro vědeckou práci na katedrách jsou uložené vědecké úkoly řešeny často jednotlivými vědeckými pracovníky, a to zpravidla

pod velkým tlakem času. Kromě jiného je i tato okolnost jednou z příčin málo uspokojivého stavu ve vědecké práci. K odstranění tohoto vážného nedostatku v kolektivnosti vědecké práce je nezbytné vytvářet na katedrách minimálně dvou až tříčlenné skupiny učitelů, uvolněné od pedagogické práce a organizované do dočasných vědeckých pracovišť. Rovněž tak bude třeba šířejší využívat možnosti zřizovat detašovaná vědecká střediska u kateder VA AZ. Tím se dosáhne nejen kolektivnosti v řešení vědeckých úkolů, ale vědecká práce se stane systematictější, efektivnější, její výsledky budou objektivnější a tudíž více přínosné pro praxi než tomu bylo dosud.

Plánovací a organizátorská práce je jen jednou z podmínek rozvoje vědecké práce na VA AZ. Avšak tím hlavním činitelem, který o rozvoji vědecké práce na VA AZ a vůbec o rozvoji všech funkčních stránek VA AZ rozhoduje, jsou vědeckopedagogické kádry, jejich ideologická a odborná úroveň. Je třeba, aby bylo zabezpečeno plnění ustanovení vládní vyhlášky č. 929 o zapojování významných odborníků od vojsk a z průmyslu do vědecké a pedagogické práce na VA AZ. Výběr a příprava nových vědeckých kadrů se musí stát středem pozornosti služebních, stranických, mládežnických a odborných orgánů a organizací.

Pro vědeckou práci na katedrách VA AZ bude třeba stále zlepšovat podmínky. Rovněž bude třeba ve větší míře rozvíjet nadání posluchačů a vyvolávat v nich touhu po tvůrčí vědecké práci. Důležitou úlohu při vědecké přípravě musí sehrát docenti a profesori, kandidáti a doktoři věd. Praxe ukazuje, že noví vědeckí pracovníci vyrůstají nejčastěji tam, kde pracují vědci, kteří pokládají za svou povinnost výchovu svých žáků.

Rozšiřování přípravy vědeckých kadrů musí být spojeno s úsilím o zvyšování kvality výzkumu, jehož výsledkem jsou habilitační a disertační práce, který výzkum uzavírají.

Jenom postavením vědecké práce na masovou základnu bude dosaženo jejího rozvoje, vysoké efektivnosti. Splněním těchto předpokladů se VA AZ stane skutečným centrem vědecké práce v naší armádě a účinněji bude svým dílem přispívat k zvýšení obranyschopnosti naší vlasti.

Navrhují, aby k zabezpečení dalšího růstu a rozvoje vědecké práce v naší armádě byla přijata tato opatření:

1. Posílit orgány řízení vědecké práce na všech stupních dostatečným počtem vě-

deckých a odborných pracovníků. Z těchto orgánů současně vyčleňovat stále jádro sekretariátů pro jednotlivé stupně komplexního úkolu. Současně jim uložit rozpracovat otázky metodiky řešení příslušného komplexního, stejného úkolu nebo hlavního problému.

Zvláštní pozornost věnovat koordinátorům, které osvobodit od všech ostatních úkolů.

2. Komplexní úkoly zadávat ke zpracování až po náležitě analýze a ujasnění tendencí, cíle, obsahu a rozsahu úkolu, kapacit, které jsou k dispozici a ostatních nezbytných aspektů a po jejich schválení vědeckou radou ministra. V průběhu řešení komplexní úkoly neměnit, ale podle potřeby je jen upřesňovat.

Pro reálné stanovení komplexních úkolů dosáhnout kooperace v rámci států socialistického tábora. V ČSSR pak dosáhnout důsledné centralizovanosti plánování a řízení vědecké práce Státním výborem pro rozvoj vědy a techniky a v působnosti MNO vědeckou radou ministra.

3. Střediskem vědecké práce v armádě

učiní VA AZ. To vyžaduje kádrové posílení kateder, stabilizaci kádru na katedrách na delší, nejméně pětileté období, jakož i důslednou realizaci vládního usnesení 929 i v oblasti MNO. Umožnit zřizování detašovaných vědeckých pracovišť u kateder z počtu příslušníků štábu svazků a svazů, složek MNO a GŠ.

Samostatná vědecká pracoviště podle jejich zaměření těsněji přimknout k příslušným katedrám nebo fakultám.

4. Zabezpečit školení vědeckých pracovníků v nově vznikajících vědních oborech.

5. Sladit plán vědecké práce s plánem bojové a operační přípravy.

Jsem přesvědčen, že cesta, která byla nastoupena reorganizací v řízení vědecké práce v naší armádě, je cestou, která vytváří předpoklady pro soustředění sil na klíčové problémy vojenské vědy. Vyskytují se sice některé vážné nedostatky v samých počátcích nové organizace řízení vědecké práce, avšak jejich odstraněním a překonáním vědecká práce v naší armádě se stane daleko efektivnější než tomu bylo kdykoli v minulosti.

Takticko-technický výzkum v ČSLA

Major Bohuslav Kröhn

Na konferenci o metodách vědecké práce v Čs. lidové armádě uspořádané v květnu t. r. byla v sekci technického rozvoje vědecké rady MNO nejvíce diskutována otázka takticko-technického výzkumu. Jak v úvodním referátu s. ministra národní obrany, tak i v diskusních příspěvcích bylo zdůrazněno, že hlavní těžiště takticko-technického výzkumu (dále jen TTV) leží v komplexních výzkumných pracích na úseku operačně taktickém, technickém a ekonomickém. Zkušenosti ukazují, že na uvedených úsecích se TTV provádí různým způsobem, v závislosti na tom, jaké jsou vytvořeny organizační a kádrové předpoklady a jaká úloha se na příslušných stupních velení TTV přikládá. Zhodnocení současného stavu TTV a potřeb jeho dalšího, usilovnějšího rozvoje vedlo k formulaci příslušných závěrů v usnesení konference, které budou postupně realizovány.

Svým současným významem a potřebami se TTV stává vysoce aktuálním problémem nejen u pracovníků technického rozvoje, ale i u pracovníků na úseku operačně taktickém, materiálním, ekonomickém a význam TTV dokonce přesahuje i rámec armády. Některé diskusní příspěvky ukázaly konkrétně na příklady vzájemné souvislosti jednotlivých složek armády při tvorbě TTV a přinesly nové pohledy na zlepšení vzájemných vztahů pracovníků na jednotlivých stupních řízení a plánování výstavby armády a technického rozvoje.

V článku uvedu vybrané části některých diskusních příspěvků, sestavené tak, aby ukázaly pracovníkům MNO, podílejících se na TTV at na úseku technickém, vojensko-vědeckém, materiálním i ekonomickém hlavní otázky, které jsou předmětem studia a rozpracování, při řešení konkrétních úkolů TTV.

Neuvádím konkrétní návod, jak dané problémy řešit, spíše chci u příslušných funkcí státu podnítit větší zájem o tento úsek činnosti, soustředit pozornost na otázku úpravy vztahů mezi jednotlivými úseky TTV a tím vytvářet předpoklady pro hlubší pochopení potřeb armády v oblasti rozvoje nové techniky a materiálu.